

POSLANICE MARKA MARULIĆA KATARINI OBIRTIĆ

Josip Bratulić

Dvije poslanice Marka Marulića Pečenića Katarini Obirtić objavio je 1938. Franjo Fancev u *Gradi za povijest književnosti hrvatske* (XIII. knjiga). U popratnom tekstu objašnjava da se i do tada znalo da se otac Marka Marulića nazivao Pecinić (Pecenić); pod tim se prezimenom javljaju u arhivskim podacima i Marulićeva braća. Zbog krivoga čitanja prezimena *Pecinić* kao *Peunić* rukopis u kojem su napisane dvije poslanice Marka Pecinića (Marulića) nije bio zanimljiv književnim povjesničarima XIX. i prvih desetljeća XX. stoljeća. Rukopis je jednom pripadao Ivanu Kukuljeviću Sakcinskom, strastvenom sabiraču starina, posebice knjižnih, i istraživaču starije hrvatske pisane baštine¹. Ni on u njemu nije prepoznao Marulićev tekst. Kad je pisao opširan predgovor uz Marulićeva djela za *Stare pisce hrvatske*, 1869. on naravno među Marulićevim proznim djelima ne spominje ovaj rukopis.

Rukopis s poslasticama Marka Marulića neugledan je fragmenat većega rukopisa, od kojega je ostao samo jedan arak od deset listova; između 5. i 6. lista nedostaje jedan ili dva lista. Na prvom dijelu arka ostao je tek sačuvan završetak prve poslanice. I u prvoj (fragmentarnoj) i u drugoj poslanici, s istrgnutim listovima iz sredine, Marko Marulić spominje svoju sestru Biru, koja je sudeći po riječima kojima se Marulić obraća sestri Katarini Obirtić bila već ostarjela redovnica, bolesna i nemoćna. To znači da je poslanica pisana u godinama u kojima je i Birin brat, Marko, također bio u kasnim godinama života.

Poslanice pokazuju, kako je to zapisao Franjo Fancev, “da je Marko u saobraćaju s ljudima bio nada sve čovječanski i topao: kad je završavao svoje

---

¹ Opis rukopisa koji se nalazi u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici (NSK) pod signaturom R 3171 vidi u *Katalogu rukopisa Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu*, obradio Šime Jurić, knjiga I, 1991. pod brojem 170.

poslanice, za svaku samostansku sestru on se tu raspituje, on im se i dvorno klanja i pozdravlja ih pa i ljubeznivo ih tješi da ustraju u svom teškom samostanskom životu”².

Franjo Fancev poslanice je objavio suvremenom grafijom napominjući u bilješci uz objavljeni tekst da “u grafici rukopisa nema još ni traga mnoštvu kombinacija od više slova za obilježavanje onih glasova hrvatskoga jezika, za koje latinsko pismo nije imalo naročitih slova”. Ustanovio je da se s dva slova pišu *ć* i *k* (ch); za *lj*, *gl(i)* za *nj*, *gn(i)*, u rukopisu se upotrebljava *g*, *j* i *i* za obilježavanje glasa *j*; za *č* upotrebljava se znak *c* i *ç*; slovo *s* za *s* i *š*; a znak *z* za glasove *z* i *ž*, a rijetko i za *c* (“chonaz”). Fancev ne piše u svom izdanju popratno *a* uz slogotvorno *r*. U našem smo prijepisu, prema sadašnjoj praksi, to ispravili. Na margini su obilježeni listovi brojevima. Franjo Fancev je pouzdano i dobro izdao poslanice, samo na jednom mjestu, u drugoj poslanici, nepažnjom je izostao jedan cijeli redak. Posebice je istaknuo razmaknutim slovima u tekstu riječi: *pogledanje*, *slih*, *vonj*, *okušenje* i *taknutje*. U rukopisu su te riječi ispisane kao i druge riječi, ali je na margini zapisano uz tekstove na koji se opomena odnosi: *pogled*, *slih*, izostao je *vonj*, *okušenje* i *taknutje*. Riječ koju je Fancev zapisao *zibetli* napisana *zibetti*; *zibetto* je, kako Stulli piše u rječniku talijansko hrvatsko latinskom (*Vocabolario italiano – illirico – latino*, Dubrovnik, 1810.), “animale simile al gatto – zibet, zvijer slična mački, lat. *hyaena odorifera*”. Od žlijezde te zvijeri pravi se miris, slično kao i muskom (“musci”) to jest mošus, odnosno mošak.

Prva poslanica Katarini Obirtić samo je fragment, te je sigurno bila posvećena jednoj temi, vjerojatno zdravlju i bolesti; druga je bolje sačuvana, iako je iz njezine sredine istrgnut jedan ili dva lista, kao što je već napomenuto. Unatoč toj lakuni poslanica se otkriva kao sustavno i pomno sastavljeno štivo koje ima svoju jasnu poruku i pouku. Ona je zahvala opatici Katarini Obirtić za ribu koju je na Petrovo, na blagdan poglavice apostolskoga, ribara, opatica poslala njemu, te joj on uzvraća uzdarjem — poslanicom u kojoj govori o ribama i o petom danu stvaranja, te o peterim osjetilima. Na izgubljenim stranicama možda je još bilo pisano o petom danu u tjednu, petku, i o mucu Kristovoj. Na preostala četiri lista govori se o Joni i o Ninivi, o njegovoj kazni kad je bježao u Tars da ne ispuni Božje zapovijedi, a to je mjesto naslade i ugone tijelu. Slijedi u svezi s tim napomena o zlom društvu koje treba izbjegavati. Gledajući ribu — a ona je očito bila lijepa i ukusna, te mu je vabila biblijske uporedbe - on se podsjeća i evanđeoske zgone o čudesnom ribolovu, a zatim i o povijesti crkve koju su vodili ribari i koja je proganjana, ali je nadjačala progonitelje. A zatim na koncu se sjeća evanđeoske uzrečice da je kraljevstvo nebesko kao mreža bačena u more da se uhvate ribe: dobre i zle — dobre se stavljaju u “konistru”, a zle će biti bačene u pakao. I na kraju priznanje Marulićevo da je u mladosti živio u nasladama i taštinama (“mi u mladost našu jesmo ribali u noći”), ali došao je dan kad treba mreže baciti, po Kristovoj zapovijedi, na desnu stranu. Zato i za sebe i za sestre moli “da ovoj ribanje moje”,

² Franjo Fancev, *Dvije poslanice Marka Pecinića (Marulića) benediktinki Katarini Obirtića*, Građa za povijest književnosti hrvatske, XIII, 1938., str. 188.

to jest pisanje i opominjanje ne bude zaman, uzalud. To je njegovo ribanje “savur”, to jest užitak i tek. Kao i u prvoj, i u ovoj poslanici pozdravlja sestre (druge) i posebice sestru Biru koja je bolesna te joj treba njihova podrška i ustrpljivost u njezinoj nemoći.

Ova druga poslanica Marka Marulića daleki uzor ima u XXXI. poslanici svetog Jeronima, poslanici Eustohiji. Njoj je posvećena i znamenita poslanica *O čuvanju djevičanstva*.³ Eustohija je kćerka svete Pavle, Jeronimove prijateljice. Sa 16 godina otišla je iz Rima, i iz svoga doma, u Jeruzalem i pohodila Svetu zemlju te se zajedno s majkom nastanila u Betlehemu, gdje je njezina majka Pavla sagradila tri samostana. U jednom je živio i sveti Jeronim. Eustohiji je Jeronim napisao još jednu poslanicu, potresnu pogrebnu besjedu o svetoj Pavli (*Ep. CVIII*). U njoj se ispovijeda Eustohiji: “Ovu sam ti knjigu (pismo) radom dviju noći pisaru kazivao u pero; jer kolikogod puta sâm htjedoh pisati, da izradim obećani spis, toliko puta prsti mi se ukočiše, ruka klonu, duh malaksa. Nego i neuređeni moj govor, u kome nema nikakve ljepote, ni biranih riječi, svjedoči piščevu želju.”⁴ Doista, od ove znamenite poslanice započinje u kršćanskoj književnosti poseban žanr pogrebnih govora (*oratio in funere*, oraison funebre). Jednom prilikom poslala je Eustohija Jeronimu na dar narukvicu (narukvica se davala vojnicima kao počasni znak za velika i hrabra djela), neko papreno jelo — vjerojatno pečene golubove - i trešnje. Kao uzdarje Jeronim joj je napisao poslanicu “o darovima” u kojoj ju je opomenuo: “Ti valja uvijek onako da jedeš, kako ćeš za jelom biti kadra moliti i čitati”, jer se doista neumjesno “prekomjernom sitošću poštovati mučenike”⁵.

Poslanica Eustohiji o darovima mnogo je kraća od Marulićeve slične poslanice. Marulić je napisao cijelu učenu raspravu, duhovit esej o petom danu stvaranja, o ribama koje se spominju u Starom i Novom zavjetu, potaknut još i blagdanom svetoga Petra, poglavice apostolskoga, po zanimanju ribara. Zato među sličnim spisima u hrvatskoj književnosti i među jednakim posvetama Marka Marulića (kakva je i posveta Dujmu Balistriliću u *Juditi*) ova poslanica zrači snažnim optimizmom, dubokim poznavanjem Svetoga pisma i neposrednošću kojom Marulić i najdublje istine govori jednostavno, lagano, poticajno. Ove dvije poslanice otkrivaju Marka Marulića kao zauzeta i duhovita moralista, koji je i u svojoj neposrednoj sredini zračio dobrodušnošću i prijaznošću. Golema je šteta što ove poslanice nisu do nas stigle cjelovite. Sigurno je takvih poslanica Marko Marulić napisao i više. Hoće li biti sreće da se bar poneka nađe među starim spisima, te osvijetli lik pisca i unese više znanja o njemu, o vremenu kad je živio i o ljudima s kojima se družio i s kojima se dopisivao?

³ Vidi Sveti J e r o n i m, *Izabrane poslanice*, Književni krug Split, 1990. Priredio Josip Bratulić, str. 206. Cjelovita poslanica na str. 172-207.

⁴ Isto.

⁵ Sveti J e r o n i m, *Izabrane poslanice*, Poslanica Eustohiji, str. 66. Uz tu poslanicu i moja napomena o ovoj poslanici Marka Marulića (str. 65).

[Prva poslanica Marka Marulića benediktinki Katarini Obirtić]

Poklonio Ivan Kukuljević Sakcinski

(Nema početka)

- 1 ...budu strpljive u protivšćinu, ponižene u lagodšćinu, starijim poslušne, drugam umiljenje, mlajim milostive, svim prijaznive, u odiću priproste, u naučenje pitome, u pokaranje krotke, govoren'je tihe, u svem razumne, harle na molitvu, dobrovoljne u žežinu, pomljive u svako duhovno dilo, a nadasvim u viru kripke, u ufanju stanovite, u ljubavi vruće, svake¹ ćeš dobrote i svetosti biti zarcalo, ako takov život učiniš u zdravje, kakov obećaš u nemoći. Vidiš li koliku cinu činim od tvoje nemoći? A ti li hoćeš da Boga molim za zdravje? Jur na konac moga govorenja ne hoteći se u to sasvim ujati ljubavi tvojoj. Molim milost njegovu, da ne gledajući grihe onoga ki ga mo/li, da dobrotu one za ku se molí, da ti da zdravje, a ka zdravju takovu kripost, da ne budu manjega spasenja dostojna dila zdravja tvoga, nere je dostojno ustarpjenje nemoći tvoje, to dopusti ki s Ocem i z Duhom Svetim žive i kraljuje Bog po sve vike vikov.

Amen.

A sada te molim ako u ovom govorenju momu ćutiš kogodi utišenje nemoći tvoje, da se ni ti ne kratiš utišiti sestre tvoje, ke bi se kolikogodi mlohav čule u kipu svomu, navlastito sestru Jeronimu, od ke stanovito žalostan bih slišati da stoji trudno. Utiši i sestru nje Dobricu, ka i sama nemoćna; ni toliko pečaona sobom koliko njom: Gospodin Bog budi utišenje obiju njih i svih vas. Jošće Vas molim da molite, ne za zdravje / moje, jer ne znam koliko mi prudi, ne za produženje života moga, jer svaki život svarhu zemlje kratak jest, ne za nijedno dobro segasvitnje, jer je sve taščina. Da samo da on bude milostiv i milosardan grihom mojim. Jer blaženi kim su odpušćene nepravde, i blaženi človik, komu ni zamirio Gospodin grih. Biru sestru moju i vašu ljubeznivom pokripite, da se ne ustavi trudeći se zajedno s tobom i sa svimi ostalimi u službi Božjoj do napokonjega dana. Jer di gospodin: Tko bude nastojao do konca, spasen će biti. Brime biži, dni harlo mimohode, smart se približa, jur je na vratih, klaplje i govori nam: Stojte pripravni, grem po vas. /

2

Blaženi sluge, kih kad pride Gospodin najde ih ne speći.

Gospoji opatici kako materi u Isukarstu počtovanoj umiljeno me priporučite, moleći nje milost, da se i ona dostoja kadgodi uspomenući me u molitvah svojih, i kako ubozih miluje almuštvom, tako da pomiluje grišnika molitvom, toliko veće, koliko je uboziji ki nima dobra dila, ner ki nima dobra žitka.

Mir i milost Isukarsta Gospodina našega sa svimi vami vazda. Amen. /

¹ greškom: svachiechies

[2]

[Druga poslanica Marka Marulića benediktinki Katarini Obirtić]

- 3 Počtovanoj gospoји Katarini Obirtića, kaluerici reda svetoga Benedata, Marko Pecinić¹ s umiljenim poklonom i dvornim pozdravljem piše.
- Počtovana u Isukarstu i dilja sveta reda i počtenih čudi visoke časti dostojna gospoje Katarina! Na ribi ovoj, ku mi učera poslaste, vele vam zahvalim i toko veće, jer blagujući (j)u ne samo tilo jesam pokripio da još i dušu. A to jer se uspomenuh, kako se čti u Genesi na parvu glavu, da ribe biše stvorene peti dan. Po ovom petomu dne jesam razmislio pet čučenji tila našega, koliko je od potrebe da jih čuvamo od griha, i obraćamo na duhovne kriposti i dobrote, ako nećemo da budemo upleteni u djavljoj zamčici, kakono riba u mrižah. A
- Pogled najparvo po/gledan'je imamo obratiti od onih stvari, ke nas na zlo i pogibio podvode. Jer di Gospodin u Vanjelju: Ako oko tvoje hudobno bude, sve tilo tvoje biti će tmasto. Zato kralj sveti David u psalmu moljaše se govoreći: Gospodine, odvrti oči moje da ne vide taščinu. Imamo ih poni obraćati na stvari ke nas potežu na dobar konac, kakono gledajući i razmišljajući stvoren'ja Božija, koliko svako stvoren'je u svom bitju jest svaršeno, s kolicim redom svaka jesu narejena, s kolikom lipostju urešena, s kolikom moćju i razumom
- 4 obladana i uzdaržana, i tako smišljajući stvoren'ja uziti ćemo pametju / našom gorika do Stvorca, i misleći njegovu moć, mudrost i dobrotu, čuvat ćemo se koliko nam bude uzumno ne privriditi mu ako ćemo se usilovati poslušati
- slih ga i svarhu svega njemu ugoditi. Takoje slih naš imamo obratiti na slišan'ja dobrih naukov i dili svetih riči Božjih, a odvratiti ga od slišan'ja taščine i nepočtene beside i klevetan'ja zloricijeh jezikov. Jere [u] Eklesiasniku pisano jest na dvadeset i osmu glavu: Ogradi uši tvoje dračjem i jazik hudoban ne
- [vonj] hti slišati. Jošće vonj našu imamo postaviti u stvari potribne, ke po ovonjan'ju poznavaju se koliko prude ali ude životu našem, a imamo ju ukloniti od mirisi bludnih i taščih, kako su / musci, zibeti, oldani i ostalim tim podobni, kimi ki zadaju, ne zadaju človikom da dobitkom, jere se od dobitka kupe ti mirisi.
- okušenje Jošće okušenje naše budi u jiden'je i pitje razborno, a to koliko je zadovoljno životu a ne koliko hlepi garla pohotin'je, cića koga griha Adam i Eva biše izagnani iz raja, Noje od sina narugan, Lot od hčeri prihinjen, Esav proda parvorojen'ja svoja, mnozi od puka izraelskoga poginuše u pustinju. Sinove Hele popa od neprijatelj svojih biše ubijeni, na konac takovim jest rečeno po usta sudca nebeskoga Isukarsta: Jao vam, ki ste se nasitili, jere ćete gladovati. Jošće
- 5 taknutje naše imamo umaknuti, koliko je uzumno, da ne tičemo / ni tuju ni našu put ondi gdi tičući more se ukresati iskra bluda telesnoga. I za isto vele kripak jest ki [j]u ne očuti tičući, ne more se žerava u krilo nositi, a da ne

¹ pogrešno napisano: Peunich

nagori svite. Ova petera ćućen'ja prilikovahu oni peteri kralji, kih Josue zateče u spilu i u njoj jih ubi i pokopa. Za kimi on gospodova u zemlju od obitovan'ja. I mi ako ne umorimo pet oćućenji naših u spilu tila našega i onde ih pokopamo, da sobom vanka ne blude isćući izvannja naslajen'ja, nećemo nigdar moći gospodovati s Josuem našim Isusom u zemlji obitovan'ja, ča jest u Jeruzolimi nebeskoj u vikovnje / kraljevstvo. Ovo su one pet ponistar, po kih grišne napasti ulaze g duši, da ju smartno poraze. O nevoljna duše, ka si odasfuda otvorena neprijateljem tvojim: od toga se tužaše Jeremija prorok govoreći: Uspe se smart k ponistram našim, ulize u hižu našu, da pogubi mlajahnih na tarzih i malih na plokatah. Da ako mi budemo bljusti pomnjivu i dobru stražu na tih ponistrah, veruj mi, neće ulisti neprijatelj u grad naš ni će moći obujati tvarjavu duše naše, da stati će i pribivati će sigura i slobodna, združena z družbom od kriposti. Ćućen'ja telesna jesu kakono korablja, a duša jest /

[tu nedostaju vjerojatno 2 lista teksta!]

- 6 / tako na konac pojde u Ninive, i pripovida kako mu biše zapovijeno. Ostavimo sada da Jona biližaše Sina Božja poslana od Boga Otca da pripovida svitu, i da umre za spasti inih, i da treći dan uskarsne, da potom da nam na znan'je da još i mi imamo uskarsnuti. Sada vimo od togaj Jonina dila ki nauk moremo prijati, i učinivši počten'je duhovnu biližanju, reći ću za nauk naš, koliko mojim malim umom mogu prociniti. Jona jest grišnik, ki biga prid licem Božjim kadgod pristupi njegove svete zapovidi, i ne hajući se inim dati dobar nauk ni ričmi ni dilom, jidri u Tarsu. Tarso tumači se iziskanje vese/l'ja, jadri poni i putuje grišnik išćući i pribirući veselja od svitovnih naslajenji, od bluda puti, i raskoše tašćin mimošasnih, i dokla protivi i arve se volji Božjoj, stoji u fortuni, od tuda mu duha vitar od oholosti, od tuda od tašće slave, od ovuda od skuposti, od onuda od poželin'ja časti i starišine, ter tako od razlicih vitar mnogih grihov jest naskočen, pokol se njim podklada, i pristavši takovim napastomu upade u grih, i tudje kako smartno sagriši, bude požart od djavla paklenoga, tri dni stoji djavlu u tarbuh, jer su tri stvari u grihu: pristanutje, dilo i naslajen'je. Zatim grišnik varnufši se na razlog razuma svoga, kaje se od zla činjen'ja, i po milosardju Božjem oslobojen od ruk djavljih vrati se g Bogu poslušan zapovi/den njegovim, od koga se oddilio biše u neposluhu svomu, ter paka naprudi ne samo sam sebi, da još i inim, ki potaknuti njegovim dobrim naukom varnu se na pokoru od grihov svojih, i tako Ninive, a to duša ka cića griha imiše zginuti, shrani se cića pokore. Oni ki bihu u brodu s Jonom, i oni imihu fortuna i perikuo od poginutja, da pokol ga izmeu sebe izvargoše, ostaše u tišini, toj su ljudi pravdeni i dobri ki, prijamši u tovarništvo kogagodi huda muža gardobnih ćudi, najdu se u fortuna od mnogih napasti, i na perikuo od sagrišen'ja. Jer kako di Paval Apostol, šćeta su dobrim ćudem zali zgovori. Da kako se / oddile ti dobri ljudi od zla človika, ostanu u miru kriposna i pohvaljena življenja. Uklonimo se poni zle družbe, ako nećemo u zlo upasti, i pridružimo se ljudem dobrim, od kih samo lice njih zadovoljno jest čuvati nas od svakoga nepodobstva, a ne takam nauk njih.
- 7

8 Tako jošće gledajući prid sobom ribu, i misalju Pisma povraćajući, dojdoh na sveto Vanjelje, ter jah misliti, kako apostoli ki bihu ribari, ubozi i priprosti, pripovidaše viru Isukarstovu, i po njih se obrati svit, tako da ribari biše čtovani od cesarov, ubozi od bogatih, priprosti od mudarc sega svita. Ni jedna vira ni bi veće progonjena a ni jedna se veće umnoža. Rimnjane podložī/še poda se svit a ne mogoše podložiti viru karstjansku. O stvar velika i čudnovata! Sveti mučenici mrući dobiše, a oni(h) ki jih umoriše ostaše dobiti, jer se na konac podložīše viri, ku bihu progonili. Tko je toko tvard i neveran da toj procinivši, ne ostavi svaku sumnju nikoga poluvirstva, i po tom iskušēn'ju ne pozna da je vira naša istina, pače pričista istina, ter jure svaršeno virujući ne bude nastojati i dīlom biti viran. Ne dīm to da bih nič posumnjio da vi sumnjite, ke u dne i u noći hvalite Isukarsta i viru njegovu, da jere se čudim da se još meu nami družī nahode poluvirci, / ljudi prez razloga, oslipljeni u pameti na pogibio svoju.

9 Da koliko se tebi i meni i svim vernim pristoji, sestru u Isukarstu počtovana, li na priliku ribe vaše jošće sam se spomenuo od one pritači, ka di: Podobno je kraljevstvo nebesko mriži u moru varženi, ka kupi ribe svakoga naroda, i kad bude puna, istegnu ju na kraj, i dobre ribe biše izabrane i postavljene u konistru, a tamne ribe biše izvaržene vanka. Tako će, di, biti na konac: dobri će biti odabrani od zalih, i oni će biti hranjeni u konistru od nebeskoga i vikovnjega blaženstva, a ovi varženi u ognju / vikovnjemu pakla gorušćega.

Mi poni za da na takom strašnom sudu ne budemo osujeni i odvarženi, nastojimo, neka ti li na prepozit ribe vaše govorenje moje zavaršim, da ispunimo ča no počita blaženi sveti Ivan vanjelista na pokonju glavu gdi di, da kada Petar i niki učenici pojdoše ribati i po svu noć ništar ne uloviše, učini se jutro i vidiše Isusa na kraju, ki jim reče: varzite mrižu na desnu stranu i najti ćete. Kada tako učiniše, ne mogahu istegnuti mriže, toliko bihu pune rib. Mi u mladost našu jesmo ribali u noći, a to u tamnosti segasvitnjoj, zaslipljeni od obsinjen'ja vri/menjega naslajenja i tašćin razlicih, ke su od strane live. Sada jur učinivši se dan, prosvitljeni razlogom pameti naše, zgodimo Spasitelju našem, počnimo jure metati mriže na desnu stranu u ime dobroga Isusa, ter s pomoćju milosti milosti njegove napunit ćemo mriže sartca našega pravednih, dobrih i svetih dili, i on će reći: donesite rib kih ste uhitili, hodite i blagujte, hodite blagoslovljeni Otca moga, uživajte kraljevstvo vama pripravljeno od postanka svita.

10 Ako sam ja s takovimi i s tako slatcima savuri blagovao ribe ke mi udaste, molim vas za ljubav Božju, da pus/tivši na stranu glume [...] de, činte da ovaj ribanje moje ne bude [za]man, i vi čestokrat spominajte se od takovih savuri, kih duhovno okušajući, stanovito svaka slast segasvitnja vidit vam će se gorka.

Mir i milost Isukarstova s vami i z drugami vašimi vazda. Amen. Biru sestru moju ljubeznivo od strane moje pozdravite, i kripite u Isukarstu, da bude ustarpiva u nemoćih svojih čekajući zdravje vikovnje u kraljevstvo nebesko prid licem Božjim, i toj on učini ki svaka more. Amen.

Doctonanoi Gospoi catarini obinticbia dca
lueriu' reda suetoga Beredata Marco pei
nis sunigherim poclonom iduornia poz
drangiem pise.

Doctonana u Bucbarstu idigla sueta reda i
poterib chindi usocbe casti dostoira gos
poe catarina. Na ribi onai chumi ucera
poslaste uclenam zabualim, itocho uechie
ier blagumebiu nesamo tibo iesam pocbre
pio da ios i dusk. Ato ierse uspomenub,
cbachose cti u gereti na parun glauu, da
ribe bise stuorene peti dan. Po onom per
tomu dne iesam razmishio pet chuchbiangi
tila nasega cholichoie od potribe dagib
curamo od grisa, i obrachiamo na duboku
ne chriposti i dobrote, acho uechiamo
da budemo upleteni u diaghsii zamii
cbachoro riba unri zah. Arai paruo po

Josip Bratulić

EPISTLES OF MARKO MARULIĆ TO KATARINA OBIRTIĆ

In 1938 Franjo Fancev published two epistles of Marko Marulić Pecinić adressed to the Benedictine nun Katarina Obirtiće. By that time they had remained unnoticed by literary historians, owing to the simple fact that the copist wrongly spelt Marulić's second surname Pecinić as Peunić. Unfortunately, both epistles have been preserved but fragmentarily. Only the end of the first one has been preserved, while the other one shows numerous *lacunae*. The addressee of the two epistles was a nun from the Benedictine monastery in which Marko's sister Bira spent the last years of her life. In the second epistle, whose distant model was Saint Jerome's epistle to Eustochium, written as a gift offered in return of gifts received (*antidoron*), Marko Marulić, after having received a fish from the nun, presented her with this essay treating of the fifth day of the Creation, the five senses and the places in the Holy Scripture where the fish has been mentioned: Jonah, the miraculous fishing, the Apostles fishermen, the history of the Church. Written in warm and cordial words this fresh epistle is a true pearl of the Croatian epistolary literature.